

TÜRKİYE CUMHURİYETİ KALKINMA BAKANLIĞI

SOSYAL DESTEK PROGRAMI

BAŞVURU REHBERİ

İçindekiler

SOSYAL DESTEK PROGRAMI NEDİR?	3
SODES BAŞVURUSU YAPILABİLECEK İLLER.....	3
SODES BİLEŞENLERİ.....	3
BAŞVURU ve DEĞERLENDİRME SÜRECİ.....	4
SODES BAŞVURU SÜRECİ	4
SODES DEĞERLENDİRME SÜRECİ.....	6
SODES PROJELERİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ	7
ÇEŞİTLİ ÖZEL ŞARTLAR.....	8
BAŞVURABİLECEK KURULUŞLARA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR.....	12

SOSYAL DESTEK PROGRAMI NEDİR?

2008 yılında uygulanmaya başlanan Sosyal Destek Programı (SODES), dezavantajlı bölgelerimizin beşeri sermayesini güçlendirmek ve toplumsal bütünleşme sürecine destek olmak amacıyla bu bölgelerdeki göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunların ve değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen bir sosyal kalkınma programıdır.

SODES istihdam, sosyal bütünleşme, kültür, sanat ve spor alanlarında yerel düzeyde hazırlanan ve uygulanan projelerden oluşan; il düzeyinde valiliklerin koordinasyonunda yürütülen; uygulama sürecinde yerel aktörlerin geniş bir biçimde yetkilendirildiği insan odaklı ve proje temelli bir programdır.

SODES projeleri ile istihdam edilebilirliğin artırılması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha fazla katılmalarının sağlanması, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yoluyla bölgedeki çocuk, genç ve kadınların kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı verilmesi hedeflenmektedir.

SODES'in öncelikli hedef kitlesi yoksulluk ve sosyal imkânlarla erişimde sıkıntı yaşayan çocuklar, gençler, kadınlar, işsizler, yoksullar, göç etmişler ve kentlerin gecekondü bölgelerinde yaşayanlardır.

SODES BAŞVURUSU YAPILABİLECEK İLLER

1 Adana	13 Erzurum	25 Muş
2 Adıyaman	14 Gaziantep	26 Niğde
3 Ağrı	15 Gümüşhane	27 Osmaniye
4 Aksaray	16 Hakkâri	28 Siirt
5 Ardahan	17 Hatay	29 Sivas
6 Batman	18 Iğdır	30 Şanlıurfa
7 Bayburt	19 Kahramanmaraş	31 Şırnak
8 Bingöl	20 Kars	32 Tunceli
9 Bitlis	21 Kilis	33 Van
10 Diyarbakır	22 Malatya	34 Yozgat
11 Elazığ	23 Mardin	
12 Erzincan	24 Mersin	

SODES BİLEŞENLERİ

SODES istihdam, sosyal içermeye, kültür, sanat ve spor olmak üzere üç bileşenden oluşmaktadır.

1. **İstihdam Bileşeni:** Proje başvurusunun yapıldığı ilde istihdam edilebilirliğin artırılması, ildeki ihtiyaçlara uygun alanlarda nitelikli işgücünün yetiştirilmesi ve mesleki bilgi ve becerilerin geliştirilmesi, toplumun

dezavantajlı kesimlerinin istihdama erişiminin kolaylaştırılması ve kendi işini kurabileceklere destek olunmasına yönelik projelerdir.

2. **Sosyal İçerme Bileşeni:** Proje başvurusunun yapıldığı ilde yoksulluğun azaltılması, sosyal yardım alan yoksul kesimin kendi geçimini temin edecek duruma getirilmesine destek olunması, yaşlı, engelli, kadın ve çocuklar gibi toplumun öncelikli kesimlerinin yaşam standartlarının yükseltilmesi, bunlara götürülen hizmetlerin kalitesinin artırılması ve toplumsal bütünleşmenin sağlanması amacıyla yönelik projelerdir.
3. **Kültür, Sanat ve Spor Bileşeni:** Proje başvurusunun yapıldığı ilde toplumun ihtiyaç duyduğu kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin geliştirilmesi ile özellikle çocukların ve gençlerin bu tür faaliyetlerden yararlandırılmasına ve yönlendirilmesine, kendilerine ve topluma yararlı alışkanlıklar edinmelerine yönelik projelerdir.

BAŞVURU ve DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Kalkınma Bakanlığı SODES kapsamındaki illerin valiliklerine yazılı olarak proje çağrısında bulunmaktadır.

Valilikler, ilgili yazıda ön görülen süre içerisinde proje teklif etmeye yetkili kuruluşlardan aldıkları proje tekliflerini SODES Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde değerlendirerek uygun gördükleri proje tekliflerini hem SODES-BİS üzerinden hem de resmi yazıyla Kalkınma Bakanlığı'na göndermektedir.

2017 yılı teklif çağrısı için proje teklifleri internet sitemizden erişime açılmış olan **SODES Bilgi Sistemi (SODES-BİS)** aracılığıyla, **23 Şubat-16 Mart 2017** tarihleri arasında başvuru sahipleri tarafından valiliklere; 17 Nisan 2017 tarihine kadar ise Valilik Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılacak değerlendirmeden sonra valilikler tarafından Bakanlığa gönderilecektir.

SODES BAŞVURU SÜRECİ

1. 2017 yılı Başvuru Formu SODES-BİS aracılığıyla doldurulur, sisteme yüklenir ve çıktısı alınır.
 - 1.1. <http://online.sodes.gov.tr> adresinden hesap açılır. Yapılacak tüm işlemler için sistemin kullanıcı kılavuzundan faydalanılabilir. Kullanıcı kılavuzuna <http://online.sodes.gov.tr/sodes/public/E-KULLANICIKILAVUZU.html> adresinden ulaşılmaktadır.
 - 1.2. SODES-BİS'ten başvuru formu PDF olarak indirilir ve bilgisayarınızda kaydedilir.

- 1.3. Başvuru formu tamamlanana kadar indirilen form üzerinde her türlü değişiklik yapılabilir, bilgisayarınızda kayıtlı olarak tutulabilir, ancak çıktı alınamaz.
- 1.4. Formdaki gerekli tüm alanlar doldurularak başvuru formunun en altında yer alan kontrol et düğmesine tıklanır.
- 1.5. İlgili düğme tıklandığında gerekli tüm alanlar doldurulmuşsa başvuru formunu gönderebilirsiniz ifadesi ortaya çıkar. Gerekli tüm alanlar doldurulmamışsa formun tamamlanmamış olduğuna dair ikaz ortaya çıkar.
- 1.6. Tamamen doldurulmuş başvuru formu kaydedilir ve SODES-BİS'te yer alan Başvuru Formu Gönder ekranı kullanılarak sisteme yüklenir.
- 1.7. Sisteme yüklenen başvuru formu SODES-BİS'te yer alan Başvurularım ekranından görüntülenebilmektedir. İlgili formun üzerinde sağ tıklanarak form açılır ve çıktısı alınabilir.
2. Çıktısı alınan başvuru formu gerekli imzalar ve belgeler (STK'ların ilgili ilde en az bir yıldır faaliyet gösterdiğine ilişkin belge, kamu görevlilerine projeden ödeme yapılması öngörülmesi halinde buna izin veren kanun yönetmelik vs. mevzuat, valiliğin isteyeceği ilave belgeler) temin edilerek iki nüsha halinde valilik SODES birimine iletilir.
3. Valiliklerin iletişim bilgilerine İletişim Bilgileri bölümünden ulaşılabilir. Başvuru sürecinde karşılaşılan sorunlar için lütfen ilgili valilikle iletişim kurunuz.
4. Valilik kendisine ait kullanıcı ekranını kullanarak çıktısı alınan ve kendisine iletilen başvuru formu ile SODES-BİS'te yer alan başvuru formunu ilgili kodlarına bakmak suretiyle karşılaştırır.
5. Böylece başvuru süreci tamamlanmış olur.
6. Çıktısı alınıp gerekli imzalar ve belgelerle valiliğe ileilmeyen herhangi bir başvuru formu resmi hüviyet kazanmamaktadır.
7. Başvurularda sisteme giriş yapan kişi değil başvuru formunda imzası olan başvuru sahibi kuruluşun yasal temsilcisi sorumludur.

ÖNEMLİ UYARI: *SODES programına teklif edilecek projelerin danışmanlık firmalarından hizmet alınarak hazırlanması yerine, projeyi yürütecek kişi veya kurumlar tarafından hazırlanması tercih edilmelidir.*

Bazı danışman firmaların proje hazırlayan kurum ya da STK'lara kendilerine proje hazırlatılması durumunda projelerinin kabul edilmesini sağlayacaklarını ifade ettikleri yönünde Bakanlığımıza ulaşan duyurular bulunmaktadır. Proje hazırlayanların bu şekilde çalışan firmalara itibar etmemeleri önemle duyurulur.

SODES DEĞERLENDİRME SÜRECİ

1. Valilik Değerlendirme Komisyonunun proje tekliflerinin değerlendirmesinde dikkate aldıkları değerlendirme kriterleri şunlardır:
 - 1.1. 2017 Yılı SODES Uygulama Usul ve Esaslarının dördüncü maddesinde yer alan SODES tanımındaki amaçlara uygunluk (25 puan),
 - 1.2. Sürdürülebilirlik (5 puan),
 - 1.3. Projenin amacı, faaliyetleri ile bütçesi arasındaki tutarlılık (15 puan)
 - 1.4. Projeyi öneren kuruluşun proje yürütme kapasitesi (15 puan)
 - 1.5. Projenin hedef gruplar üzerinde yaratacağı etkiler (15 puan)
 - 1.6. Proje hedef kitlesinin genişliği (10 puan),
 - 1.7. İlin öncelikleri (15 puan)
2. Valilikler tarafından Kalkınma Bakanlığı'na gönderilen proje tekliflerinin elektronik ve yazılı nüshaları arasında fark olmaması gerekmektedir. Nüshalar arasında fark olması halinde ilgili teklifler değerlendirmeye alınmaz.
3. Valilik Değerlendirme Komisyonu, kendilerine sunulan projeleri:
 - 3.1. SODES tanımındaki amaçlara uygunluk
 - 3.2. Sürdürülebilirlik
 - 3.3. Projenin amacı, faaliyetleri ile bütçesi arasındaki tutarlılık
 - 3.4. Projeyi öneren kuruluşun proje yürütme kapasitesi
 - 3.5. Projenin hedef gruplar üzerinde yaratacağı etkiler

3.6. Proje hedef kitlesinin genişliği ve

3.7. İlin önceliklerini

göz önünde bulundurarak değerlendirecek ve uygun gördükleri proje tekliflerini hem SODES-BİS aracılığıyla hem de resmi yazıyla Bakanlığa göndereceklerdir.

4. Projelerin değerlendirme süreci tamamlandıktan sonra tüm projeler aldıkları puana göre sıralamaya tabi tutulmaktadır ve başarılı projeler SODES kapsamında desteklenmeye hak kazanmaktadır.
5. Desteklenecek projeler kalkınma Bakanlığı tarafından hem SODES-BİS aracılığıyla hem de resmi yazıyla Valiliğe bildirilmekte ve kalkınma Bakanlığı internet sitesinden kamuoyuna duyurulmaktadır.
6. Desteklenecek projelerin kamuoyuna duyurulmasından sonra ilgili valilik ile proje yürütücüsü arasında SODES Finansman Sözleşmesi imzalanmaktadır.
7. Proje için öngörülen ödenek tutarı, ilgili valilik ile proje yürütücüsü arasında imzalanan SODES Finansman Sözleşmesinde yer alan hükümler çerçevesinde proje hesabına aktarılmaktadır.
8. Kabul edilen projelerin uygulanmasına ödenek aktarma işlemini müteakip ivedilikle başlanmaktadır.

SODES PROJELERİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ

1. Teklif edilebilecek projelerin süresi en fazla bir yıldır.
2. SODES Destek tutarı 100.000-500.000 TL arasında olmak zorundadır. Projenin toplam tutarı eş finansmanla beraber 500.000 TL'yi aşabilir.
3. 100.000 TL'den aşağı tutarlarda SODES destek tutarı teklif edip, eş finansman ile 100.000 TL'ye tamamlamak mümkün değildir. Bu gibi projeler değerlendirilmez. Örneđin 90.000 TL SODES destek tutarı + 10.000 TL eş finansman ile toplam maliyeti 100.000 TL olan proje teklif edilemez.
4. Başvuru formundaki "Projenin Özeti" ve "Faaliyetlerin Ayrıntılı Açıklaması" kısımlarında açık ve net ifadelere yer verilmelidir. Proje Özetiinde sadece projenin gerekliliği konusunda açıklamalara yer verilmemelidir. Projede neler yapılacağı, nerelerde yapılacağı, yapılacak etkinliklerin/parkların/kütüphanelerin sayısı belirtilmelidir. Projenin özeti,

faaliyetlerin açıklanması, yararlanıcı sayısı, süresi, bütçesi ve ilgili diğer kısımları tutarlı olmalıdır. Kısaca projenin anlaşılır olması için açık ve net bir şekilde hazırlanmalıdır.

5. Genel bütçe kapsamında yer alan kamu idareleri ve özel bütçeli kurumlar projelere eş finansman katkısı sağlamazlar.
6. Belediyeler, il özel idareleri, meslek odaları ile sivil toplum kuruluşlarınca teklif edilen projelerde SODES destek tutarının en az %10'u oranında eş finansman katkısı zorunludur.

ÇEŞİTLİ ÖZEL ŞARTLAR

1. **16 Mart 2017** günü mesai bitimine kadar SODES-BİS'e yüklenen ve çıktısı alınıp Valiliklere iletilen projeler dikkate alınır. Daha sonra yapılan değişiklikler dikkate alınmaz.
2. Tadilat ve demirbaş alımı giderlerinin proje bütçesine oranı %30'u geçmemelidir.
 - 1.1. Çocuk parkı yapımı, tiyatro-sinema-konferans salonu oluşturulması, oluşturulacak tüm merkezler (mesleki eğitim, gençlik, çocuk, kadın vb.), oluşturulacak tüm atölyeler, kütüphaneler, tüm spor tesisleri (açık hava sahaları, semt sahaları, halı saha, fitness odası-salonu vb.) için yapılacak tüm tadilat harcamaları bu kapsama girer.
 - 1.2. Mesleki eğitim kursu vb. projelerinde alınacak temrinlik malzemeler tadilat-tefrişata dâhil değildir.
 - 1.3. Proje ofisi hazırlanması için yapılacak harcamalar tadilat-tefrişat kapsamına girmez.
 - 1.4. Bilgisayar (dizüstü-masaüstü), fotokopi makinesi, güç kaynağı, projeksiyon cihazı, yazıcı tefrişata dâhil değildir. Diğer ekipman ve demirbaşlar (masa, sandalye, oturma grubu, klima, beyaz eşya, perde vb.) tefrişat sayılır.
 - 1.5. Kitap ve oyuncak alımı tefrişat sayılmaz.
3. Çocuk parkı yapımı, tiyatro/sinema/konferans salonu oluşturulması, merkez oluşturulması gibi projeler müstakil bir proje olarak teklif edilemez. Bunlar faaliyet içeren geniş kapsamlı projelerin parçası olmalıdır ve %30 tadilat-tefrişat sınırına dikkat edilmelidir.

4. Şenlik, festival ve konser gibi etkinlikler teklif edilmemelidir.
5. Tarımsal verimlilik artışı, deprem bilgilendirme/bilinçlendirmesi, obeziteyle mücadele, öğretmenlere doktorlara memurlara muhtarlara yönelik projeler teklif edilmemelidir.
6. Maliyetinin büyük bir bölümünü tadilat ve demirbaş giderlerinin oluşturduğu yurt projeleri gönderilmemelidir.
7. Mültecilere yönelik proje teklif edilemez.
8. Er ve erbaşlara yönelik proje teklif edilemez.
9. Araştırma, analiz vb. amaçlarını taşıyan proje teklif edilemez.
10. Eğitim, kültür ve sportif faaliyetlerde ulusal düzeyde başarıyı hedeflemek birincil önceliklerimizden değildir. Bu nedenle faaliyetlerden yararlanacak kişilerin sınavla veya yetenekle değil dezavantajlılık kriteriyle seçilmesi gerekmektedir.
11. Proje bütçesinde kamera, fotoğraf makinası, akıllı tahta, optik okuyucu gibi harcamalara yer verilmemelidir.
12. Koordinatör ücretini net 400 TL'yi aşmamalıdır. Proje koordinatörü en az lise mezunu olmalıdır. Proje koordinatörü sadece bir projeden koordinatör ücreti alabilir. Proje koordinatörü sorumlu olduğu projeden koordinatör ücreti dışında başka bir ücret alamaz. Herhangi bir sosyal güvencesi olmayan kişi proje koordinatörü olamaz.
13. Meslek edindirme kurslarında eğitim süresinin MEB modüllerine uygunluğu proje yürütücüsü tarafından teyit edilmelidir (aksi takdirde proje kabul edildikten sonra MEB modüllerine uygun olmadığı için projenin iptali veya ödenek yetersizliği gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır).
14. SODES kapsamında sosyal yardım mahiyetindeki projeler desteklenmez.
15. SODES kapsamında okul derslerini takviye amaçlı etüt faaliyetleri ve sınavlara hazırlık amacı taşıyan kurs projeleri desteklenmez.
16. Projeler kapsamında üniversitelere ait alanlarda herhangi bir tadilat, kiralama ve tefrişat işlemi gerçekleştirilemez.
17. İl tanıtımı ve toplum yararına çalışma programları kapsamındaki projeler desteklenmeyecektir.

18. Projeler kapsamında hiçbir şekilde taşıt alımı yapılamaz, yeni bina inşaatı (prefabrik dahi olsa) ve inşaatı devam eden binaların tamamlanması için harcama yapılamaz. Ancak, çocuk parkı, semt sahası, halı saha, tadilat gibi işler yapılabilir.
19. Proje yürütücüsüne aynı, nakdi veya teknik açıdan destek veren kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri, belediyeler, mahalli idare birlikleri, üniversiteler, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları proje ortağı olarak belirlenebilir.
20. Proje yürütücü adayları sadece buldukları illerdeki valiliklere başvurabilirler ve bu illerde proje yürütebilirler. Ancak il ve bölge içinden veya dışından aynı, nakdi ve/veya teknik destek vermek amacıyla proje ortakları proje uygulamasına katılabilirler.
21. Proje kapsamındaki eğitimlerde veya bilgilendirme/bilinçlendirme faaliyetlerinde görev verilmesi düşünülen uzmanların ve eğitmenlerin söz konusu faaliyetler konusundaki yeterliliğini gösterir belgeye sahip olmaları gerekmektedir.
22. Mesleki eğitim faaliyeti içeren projelerde, Milli Eğitim Bakanlığı ve İŞKUR'la işbirliği yapmak suretiyle kursiyerlere işgücü piyasasında geçerliliği olan bir sertifika verilmesini sağlamak gerekmektedir.
23. Proje yürütücüsünün, proje dışındaki faaliyetlerini yürüttüğü mekânların kira, elektrik, su vb. giderleri SODES kapsamında ödenmez.
24. Gezi projelerine katılan kişilere gezi esnasında günlük 30 TL'ye kadar harçlık verilebilir.
25. Mesleki eğitim kursiyerlerine, İŞKUR tarafından verilen mesleki eğitim kurslarındaki günlük kursiyer harçlığı kadar harçlık ödenebilir.
26. Mesleki eğitim merkezi, sinema, kültür merkezi, gençlik merkezi, tiyatro, konferans salonu gibi tesislerin oluşturulmasına yönelik projelerde, projenin tamamlayıcı bir parçası olarak, ilgili alanlarda kurs veya etkinlik düzenlenmesi zorunludur.
27. Başka bir finansman kaynağından desteklenen projeler SODES'ten desteklenemez.
28. Teklif edilecek projelerde aşağıdaki tabloda yer alan kalemler ve faaliyetler desteklenmez.

SODES Başvuru Formundan çıkarılan faaliyetler ve bütçe kalemleri

İstihdam Bileşeni
Kamera ve fotoğraf makinası
Dış ticaret elemanı yetiştirme kursu
Yabancı dil kursu
Girişimcilik eğitimleri ve aynı sermaye
Kültür Sanat ve Spor Bileşeni
Kamera ve fotoğraf makinası
Yürüyüş parkuru yapımı
Kütüphane oluşturma faaliyeti altında süreli yayın aboneliği, internet bağlantısı, dizüstü bilgisayar alımı
Okçuluk
Dağcılık
Atıcılık
Kayak
Piyano
Heykel
Kısa film/sinema
Modern dans
Müzik şiir dinletisi
Şenlik festival
Gezici sinema ve kütüphane
Sosyal İçerme Bileşeni
Kamera ve fotoğraf makinası
Okçuluk
Dağcılık
Atıcılık
Kayak
Piyano
Heykel
Kısa film/sinema
Modern dans
Müzik şiir dinletisi
Şenlik - Festival
Dış ticaret elemanı yetiştirme kursu
Yabancı dil kursu
Ağaçlandırma, yaşlı ve hasta bakımı, okulların boya badana, yoksul evlerin onarımı
Girişimcilik ve aynı sermaye
Yaprak test alımı
Liseye hazırlık kursları
Üniversiteye hazırlık kursları

Kız öğrencilere yönelik yurt pansiyon

Gezici sinema ve kütüphane

BAŞVURABİLECEK KURULUŞLARA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR

1. Sendikalar, STK olduğundan başvuru yapabileceklerdir.
2. Kooperatifler ve üretici birlikleri SODES kapsamında proje başvurusunda bulunamazlar.
3. SODES kapsamında proje başvurusunda bulunacak sivil toplum kuruluşlarının projenin uygulanacağı ilde, başvuru tarihinden en az bir yıl önce kurulmuş olması veya en az bir yıldır şube veya temsilciliğinin bulunması gerekmektedir.
4. Okul, halk eğitim merkezi, kütüphane, gençlik merkezi, çocuk yuvası, huzurevi gibi kamu kurum ve kuruluşlarının proje teklifleri bağlı oldukları il ve ilçe müdürlükleri tarafından yapılır ve kabul edilmeleri halinde bunlar tarafından yürütülür.
5. Kamu kurum ve kuruluşlarının il müdürlükleri en fazla 10, ilçe müdürlükleri ise en fazla 3 proje teklifinde bulunabilir.

Proje başvuru sürecinde başvuru yapılan il Valiliği bünyesinde bulunan SODES İl Ofisinin ilave bilgi veya belge taleplerine, yönlendirmelerine titizlikle riayet edilmesi başarılı bir şekilde proje başvurusu yapmanızda önemli rol oynayacaktır. Lütfen İl SODES Ofisinin talimatlarını dikkate alınız.